

Tittel: Kjenn din besøkestid

Ingress: ”Himmelweg” er et must på teaterplakaten i høst.

Elisabeth Leinslie

”Himmelweg”

Av Juan Mayorga

Med: Kai Remlov, Jon Øigarden, Eindride Eidsvold, Erland Bakker, Maria Henriksen, Kine Maria Halvorsen og syv barn.

Regi: Alexander Mørk-Eidem

Scenografi: Erlend Birkeland

Nationaltheatret, Amfiscenen

Når man setter en glimrende regissør til å iscenesette ett fantastisk stykke dramatik er man langt på vei til å lykkes i teatret. Når man i tillegg gjør en castingjobb som tar hensyn til både rolletyper og sceneformat så er man nærmest sikret kvalitet. Dette faglige solide grunnlaget finner vi i ”Himmelweg”, og resultatet har blitt en forestilling som imponerer og engasjerer.

Grusomhetenes usynlighet

Den spanske dramatiker Juan Mayorga spilles over store deler av verden, men dette er første gang han spilles i Norge. – Og det var sannelig på tide. Dette er en mann som vet å skrive for teatret, og han behandler tematikken med en skarpsindighet jeg syns jeg sjelden opplever i samtidsdramatikken.

Stykket handler om jødeutryddelsen under andre verdenskrig. Historien Myorga har valgt å fortelle fra dette mørke kapittelet av Europas nyere historie, er fra en ”mønsterleir” iscenesatt av tyskerne for å lure verdensopinionen. Jødene brukes her som spillebrikker i tyskernes dekkoperasjon. Mens de uutholdelige overgrepene foregår utenfor selve handlingen i stykket. De ligger som et beksvart tungt og påtrengende bakteppe ved hele forestillingen. Tidvis trenger dette ekstreme ubehaget gjennom overflaten og blir eksplisitt tilstede i teaterrommet – og da grøsser publikum.

Det er altså først og fremst grusomhetenes usynlighet som utspiller seg i ”Himmelweg”. Og måten dette gjøres på, både tekstlig og regimessig forsterker grusomhetene. De gjøres til metaforer og symboler på både minnet om Holocaust og vår verdens overgrep og ofre i dag.

Gå å se selv

I Mayorgas stykke er publikum en del av den handlingen som foregår i nåtid. Mørk-Eidem har løst dette ved at vi sitter på puter på gulvet mens spillet foregår blant oss og på en forhøyet del av rommet. Vi behandles som gjester i leiren og vitner til narrespillet tyskerne iscenesatte. Vi slenges mellom nåtid og fortid (1942), og mellom flere handlingsnivåer på måter som er symbolske og slik sett kommenterende i forhold til innholdet.

Stykkets dramaturgi er i det hele tatt et storartet stykke arbeide, og egner seg ikke til å beskrives og kommenteres i et par setninger. Jeg oppfordrer deg heller til å gå og se selv – kjenn din besøkestid i teatret. – Og husk å kjøpe programmet, der finner du en svært god tekst om dette stykket, forfattet av dramatikerens selv.

Til slutt: heder og ære til alle barna som i samarbeid med de profesjonelle skuespillerne gjør denne teateropplevelsen både intens, nedtonet og troverdig!